

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

процес нових дистанційних форм навчання зі студентами міжнародного факультету в міжсесійний період.

Основна частина. Навчальний процес за заочною формою проходить під час сесій та у міжсесійний період. Міжсесійний період – це частина навчального року, протягом якого передбачається великий обсяг позааудиторної самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, що особливо складно для іноземних студентів. Тому впровадження в освітній процес нових дистанційних форм навчання має, на наш погляд, велике значення.

Під терміном дистанційне навчання розуміють електронне навчання (E-learning) із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, глобальних мереж. В ЗДМУ активно впроваджується дистанційне навчання на платформі open edX [1].

В процес викладання дисципліни «Біологічна хімія» на кафедрі біологічної хімії ЗДМУ викладачі інтегрували елементи дистанційного навчання студентам 3 курсу міжнародного факультету заочної форми навчання з метою надати студентам матеріал для підготовки та контролю знань у себе на батьківщині. Був створений on line курс, який містить базовий теоретичний матеріал з усіх розділів дисципліни. Це допомагає студентам при виконанні контрольних робіт за межами країни. Теоретичний матеріал розміщений як у вигляді текстових матеріалів, так і у вигляді відеоконтенту та презентацій, а деякі теми курсу пояснюються за допомогою комбінації відеолекцій та презентацій або текстового блоку. Кожен теоретичний блок завершується завданнями для перевірки знань, головним чином – це блоки контролю знань у вигляді тестових за-

вдань та ситуаційних задач. Крім того, колективом розробників курсу використовувались завдання, які потребують написання структурних формул, вміння розраховувати певні біохімічні показники, вміння орієнтуватись в графічному матеріалі (пояснювати таблиці). Також студенти заочної форми отримують доступ до електронних посібників з усіх розділів дисципліни, що створені викладачами кафедри [2].

Наприкінці курсу студентів пропонується пройти загальне тестування з усіх тем з використанням інтегрованої системи RATOS. В подальшому на очній сесії використання елементів дистанційного навчання при підготовці до занять дозволяє приділити більше аудиторного часу на закріплення матеріалу, вирішення ситуаційних задач, всебічному контролю та індивідуалізації навчання. Крім того, студентам надана можливість тренуватися та працювати з поясненнями до вірної відповіді на тести Крок 1 [3].

Висновок. Впровадження технологій дистанційного навчання (on line курсів) в освітній процес підготовки провізорів заочної форми навчання надає змогу іноземним студентам набуття навичок самостійного підвищення рівня своєї освіти, підвищення якості знань, що піднімає конкурентоспроможність цих фахівців-провізорів на міжнародному ринку праці.

Література

1. <https://courses.zsmu.edu.ua/>
2. <https://biochem.zsmu.zp.ua/rabota-kafedry/zavantazhiti/samostiyna-robota>
3. <https://biochem.zsmu.zp.ua/farmatsiya-ukr-z-poyasnenniyami>

СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТАМ СКОРОЧЕНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ

Александрова К. В., Федотов Є. Р., Шкода О. С., Михальченко Є. К.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Випускники медичного коледжу за спеціальністю 223 «Медсестринство» мають право вступу до Запорізького державного медичного університету на II курс для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю «Медицина», «Педіатрія», та «Стоматологія».

Моніторинг викладання хімічних дисциплін в медичних коледжах виявив недостатність базових знань з хімії у випускників, а дисципліна «Біологічна хімія» в медичних коледжах взагалі не викладається.

В медичних вузах хімічні дисципліни (медична хімія, біоорганічна хімія та біологічна хімія) відносяться до базових теоретичних дисциплін. Можна виділити ряд факторів, що обумовлюють важливість фундаментальної хімічної підготовки для студентів-медиків:

- вивчення сутності хімічних процесів, що протікають в біосистемах, рішення хімічних задач з медико-біологічної спрямованістю сприяє розвитку логічного мислення, яке є основою клінічного аналізу, підвищенню інтелекту студентів;

- в живих організмах протікає безліч біохімічних процесів різного типу, тому однією з найважливіших задач хімічної освіти медиків є вивчення закономірностей протікання хімічних реакцій в живому організмі;

- хімічна підготовка студентів медичного вузу важлива з точки зору соціального аспекту, тому що такі проблеми, як техногенні катастрофи, забруднення навколишнього середовища, виробництво пестицидів, отруйних речовин, вживання наркотиків і алкоголю, є одночасно і медичними [1].

Освоєння курсу біологічної хімії має забезпечити:

- фундаментальну загальнохімічну підготовку майбутніх лікарів;

- розвиток у них логіки і аналітичних навичок для подальшого освоєння фундаментальних теоретичних і клінічних дисциплін;

- усвідомлення студентами значення хімічних знань і умінь в їх подальшій професійній медичній діяльності [2].

Основна частина. Основною трудностю, з якою стикається викладач при роботі з групою є відмінність у вихідному рівні підготовки студента, який може варіюватися в значних межах [3]. Короткий термін вивчення дисципліни і висока насиченість кожного заняття ускладнює процес адаптації студентів з низьким вихідним рівнем знань, що може призводити до зниження його мотивації до навчання, а також ускладнює процес самонавчання в області досліджуваної дисципліни [4].

Особливо актуальною ця проблема стає для студентів прискореного курсу навчання, випускників медичних коледжів. Маючи певні практичні знання в галузі медицини, часто зі значним досвідом роботи молодшого медичного персоналу, ці студенти стикаються з серйозними проблемами при вивченні хімічних дисциплін в зв'язку з відсутністю необхідного вихідного рівня знань та базових навичок в області біологічної хімії.

Курс біологічної хімії для студентів-медиків досить об'ємний і нелегкий для сприйняття студентів-випускників медичних коледжів. Тому наочність і систематизація матеріалу у вигляді схем, малюнків, таблиць полегшує сприйняття і запам'ятовування складного для розуміння матеріалу.

У процес викладання дисципліни «Біологічна хімія» на кафедрі біологічної хімії ЗДМУ викладачі інтегрували елементи дистанційного навчання з метою надати можливість студентам – випускникам медичного коледжу до третього курсу зрівнятися за успішністю з іншими студентами. На сайті кафедри студенти можуть знайти теоретичний матеріал, який розміщений як у виді текстових матеріалів, так і у виді відеоконтенту та презентацій з усіх розділів дисципліни. При підготовці до тестування студентам надають можливість тренуватися та працювати з поясненнями до вірної відповіді на тести КРОК-1.

Особлива роль в засвоєнні розділів курсу відводиться лабораторного практикуму. Підбір практичних і лабораторних робіт здійснюється відповідно до програми таким чином, щоб теоретичні знання студенти безпосередньо підтверджували на практиці. Виконання лабораторних робіт дозволяє студентам удосконалювати початкові на-

вички, набуті в школі і коледжі, оволодівати сучасними методами експериментальних досліджень, обробляти результати, формулювати висновки.

Висновок. При роботі зі студентами скороченого курсу навчання на кафедрі біологічної хімії ЗДМУ викладачі впроваджуючи елементи дистанційного навчання в освітній процес, надають можливість студентам – випускникам медичного коледжу до третього курсу зрівнятися за успішністю з іншими студентами.

Література

1. Князева М. В. О специфике и способах повышения эффективности преподавания биохимии в медицинских вузах / М. В. Князева, О. И. Бабаева // Наука і освіта. Медицина : матеріали науч.-практ. конф. – Днепропетровск, 2004. – С. 54–57.

2. Князева М. В. До питання про викладання біохімії на медичних факультетах // Буковинський медичний вісник – Чернівці.– 2005, №2. – С.118–120.

3. Проблеми викладання біохімії у вищій медичній школі / Т. В. Князевич-Чорна, М. І. Грищук, О. Г. Попадинець [та ін.] // Мед. освіта. – 2011. – № 4. – С. 17–19.

4. Досвід викладання біоорганічної і біологічної хімії у буковинському державному медичному університеті / [І. В. Геруш, І. Ф. Мецишен, Н. П. Григор'єва та ін.] // Впровадження нових технологій за кредитномодульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ III–IV рівнів акредитації : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф., присвяченої 55-річчю Терноп. держ. мед. ун-ту імені І. Я. Горбачевського (м. Тернопіль, 26–27 квіт. 2012 р.). – Тернопіль : ТДМУ, 2012. – С. 107–109.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА З ТЕРАПІЇ В ЖИТТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Антоненко А.В., Волохатюк А.Д., Євдокімова К.В., Дубовенко З.О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. На сьогоднішній день сучасна система освіти у вищих навчальних закладах пропонує цілий ряд різноманітних занять, які урізноманітнюють життя студента та тренують його «сіру речовину». Серед бойового арсеналу українських медичних вищих навчальних закладів окрім лекцій, семінарів та практичних занять є “таємна зброя” – студентські наукові гуртки. У середньостатистичного студента виникає запитання: “Навіщо?” [1].

Основна частина. Справді, навіщо витратити студенту такі рідні та любі серцю вільні декілька годин на студентський науковий гурток? Проте, перед тим, як відповісти на це запитання, варто задати собі ще одне – що спільного між Арчібальдом Хіллом, Уільямом Мерфі та Барбарою Мак-Клінток?

1. Усі троє лауреати Нобелівської премії з фізіології або медицини.

2. Усі троє, в той чи інший час відвідували студентські наукові установи та гуртки.

Звісно, відвідування гуртка не обов'язково зробить студента Нобелівським лауреатом в майбутньому, проте факти говорять самі за себе: шансів стає куди більше.

Студентський гурток – важлива частина університетської культури, і без нього досить важко уявити сучасну систему освіти. Відвідування гуртка з терапії дозволяє

студентам під керівництвом викладача обговорювати, дискутувати та виступати з презентаціями на різноманітні теми, починаючи з хронічного обструктивного захворювання легень, закінчуючи амілоїдозом нирок. Варто не забувати, що засідання гуртка завжди проходить на клінічних базах лікарень, а отже перлиною таких зібрань є обов'язковий огляд пацієнтів відділення, що дозволяє студенту попрактикуватися у таких речах як збір анамнезу, перкусія, аускультация, вимірювання артеріального тиску та аналіз електрокардіограм, – а клінічного досвіду, як нам відомо, ніколи не буває багато.

Гуртківці мають змогу особисто поспілкуватися та оглянути пацієнтів з патологіями серцево-судинної системи, хворих пульмонологічного та гастроентерологічного профілю, а також хворих на ревматологічні захворювання.

Окрім очевидних переваг, що дає студенту практичне відпрацювання здобутих ним практичних навичок, засідання студентських наукових гуртків удосконалюють ораторські здібності студента, його грамотності спілкування та вміння відстоювати свою думку під час обговорення найактуальніших проблем сучасної медицини. Науково-дослідницька діяльність та участь у Всеукраїнській олімпіаді з терапії, майстер-класи від провідних фахівців своєї галузі також входять у можливості учасників гуртка.

<i>Александрова К. В., Федотов Є. Р., Шкода О. С., Михальченко Є. К.</i> СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТАМ СКОРОЧЕНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ	51
<i>Антоненко А.В., Волохатюк А.Д., Євдокімова К.В., Дубовенко З.О.</i> РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА З ТЕРАПІЇ В ЖИТТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	52
<i>Ащеулова Т.В., Кочубей О.А., Ситіна І.В.</i> ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА» НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №1, ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ ХНМУ	53
<i>Бабінець Л. С., Боцюк Н. Є., Боровик І. О., Корильчук Н. І., Воронцов О. О., Рябокони С. С., Мігенько Б. О., Творко В. М., Ясній О.Р.</i> ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ V КУРСУ – КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ.....	53
<i>Білецька Е.М., Антонова О.В., Онул Н.М., Головкова Т.А., Главацька В.І., Землякова Т.Д., Калінічева В.В., Безуб О.В.</i> ІНТЕГРАЦІЯ У ГІГІЄНИЧНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	54
<i>Бількевич Н.А., Галіаш Н.Б., Петренко Н.В.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ	55
<i>Біркова О.П.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДСЕСТРИНСТВА У ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНІ.....	59
<i>Богдан Т.В., Лизогуб В.Г., Мошковська Ю.О., Богдан В.В., Луценко А.О., Жорніченко Д.М.</i> ЗВ'ЯЗОК АМІНОКИСЛОТ ПЛАЗМИ КРОВІ З ШЕМІЄЮ МІОКАРДА ТА ШЛУНОЧКОВОЮ АРИТМІЄЮ	59
<i>Боднар Я.Я., Миколенко А.З., Сельський П.Р., Кузів О.Є., Дацко Т.В., Волошин В.Д., Головата Т.К., Фурдела М.Я., Орел Ю.М., Франчук В.В., Трач Росоловська С.В., Слива А.Ф., Юрик І.І.</i> ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ З ПАТОМОРФОЛОГІЇ НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ З СЕКЦІЙНИМ КУРСОМ ТА СУДОВОЮ МЕДИЦИНОЮ	60
<i>Большот Ю.К., Ковтуненко Р.В., Клімова О.В., Таран О.М.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВИПУСКАЮЧІЙ КАФЕДРІ З ПЕДІАТРІЇ	60
<i>Борисова Т.П., Абатуров О.Є., Большот Ю.К., Шостакович-Корецька Л.Р.</i> НАСКРІЗНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ МЕДИЦИНИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ».....	61
<i>Бушуєва І. В.</i> ПЕРЕХІД ДО НОВОГО ПОКОЛІННЯ ГАЛУЗЕВИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ	61
<i>Василенко А.В.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ КОСМЕТОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ТЕХНОЛОГІЯ ПАРФУМЕРНО-КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ”	62
<i>Васильєва Олена</i> ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ЛІКАРНЯНОГО СЕРЕДОВИЩА ВІДДІЛЕНЬ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ШЛЯХОМ ПРОТИДІЇ ВНУТРІШНЬОЛІКАРНЯНИМ ІНФЕКЦІЯМ, ЩО ПЕРЕДАЮТЬСЯ ГЕМОТРАНСФУЗІЙНИМ ШЛЯХОМ	62
<i>Волосовець О. П., Кривопустов С. П., Січкоріз О. Є., Абатуров О. Є., Банадига Н. В., Бекетова Г. В., БешЛ. В., Большот Ю. К., Боярська Л. М., Боярчук О. Р., Гончарь М. О., Дудник В. М., Кісельова М. М., Крючко Т. О., Кузьменко А. Я., Логінова І. О., Леженко Г. О., Мозирська О. В., Овчаренко Л. С., Павлишин Г. А., Похилько В. І., Няковський С. Л., Сміян О. І., Хоменко В. Є.</i> ПЕДІАТРИЧНА ОСВІТА УКРАЇНИ У ХХІ СТОРІЧЧІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МАЙБУТНЬОГО.....	63
<i>Височина І.Л., Гайдук О.І., Башкірова Н.С.</i> ПЕРШИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ЗА ФАХОМ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ» З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ НА КАФЕДРІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ДЗ «ДМА»	69
<i>Візір В.А., Деміденко О.В., Садомов А.С.</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРАПІЇ СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	70
<i>Вовк О.Ю., Ікрамов В.Б., Вовк О.О., Онашко Ю.М.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ТЕОРЕТИЧНИХ КАФЕДРАХ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	71
<i>Волосовець О.П., Кривопустов С.П., Кузьменко А.Я., Мозирська О.В., Логінова І.О., Шевцова Т.І., Хоменко В.Є., Черній О.Ф.,Скварська О.В., Ємець О.В., Слюсар Н.А., Рогольова К.Д.</i> ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ OSCE-1: ПЕДІАТРИЧНІ АСПЕКТИ.....	72
<i>Ю.В. Вороненко, О.К. Толстанов, В.В. Краснов</i> ФУНКЦІОНАЛЬНІ І СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ ТА ПРОВІЗОРІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ.....	73